Lehdistötiedote

EP: myös EU:n jäsenmaat ovat vastuussa CIA:n vankien luovutuksista

Viimeisimmät tiedot vahvistavat, että EU:n jäsenmailla on ollut oma osuutensa CIA:n vankikuljetuksissa ja laittomissa vankien säilyttämisissä. Siksi myös EU:n jäsenmailla on moraalinen vastuu vankien pitämisestä Guantánamossa. Näin toteaa Euroopan parlamentti torstaina hyväksymässään päätöslauselmassa.

On vahvistunut, että useat EU:n jäsenvaltiot ovat osallistuneet laittomiin toimiin tai ne ovat toimineet aktiivisesti tai passiivisesti yhteistyössä Yhdysvaltojen viranomaisten kanssa. Tästä ovat todistuksena äskettäin ilmi tulleet tiedot eri hallitusten hyväksymistä Yhdysvaltojen ylilentopyynnöistä ja hallitusten tiedot salaisista vankiloista. Parlamentti katsoo, että EU:n jäsenvaltiot ovat osaltaan poliittisessa, moraalisessa ja oikeudellisessa vastuussa vankien kuljetuksista sekä pitämisestä Guantánamossa ja salaisissa pidätyskeskuksissa.

Parlamentti hyväksyi päätöslauselmaesityksen torstaina äänin 334 puolesta, 247 vastaan ja 86 tyhjää. Yhteisen esityksen tekijöinä olivat sosialistit, liberaalit, vihreät sekä vasemmistoryhmä.

Jäsenmaiden toimettomuus

Parlamentti pitää valitettavana, että jäsenvaltiot ja neuvosto eivät ole toistaiseksi ryhtyneet toimeen ottaakseen selvää poikkeuksellisten luovutusten ohjelmasta ja pannakseen parlamentin suositukset täytäntöön. Edustajat valittavat myös sitä, että neuvosto ei kyennyt antamaan parlamentille tyydyttäviä vastauksia helmikuun alun täysistunnon keskustelussa.

Parlamentti kehottaa jäsenvaltioita ja toimielimiä panemaan täysimääräisesti täytäntöön suositukset, jotka se antoi mietinnössään vuonna 2007. Näiden tulisi myös avustaa totuuden selville saamista käynnistämällä tutkimuksia tai tekemällä yhteistyötä toimivaltaisten elinten kanssa. Päätöslauselman mukaan tulisi voida määrittää, mitkä tahot ovat vastuussa salaisista pidätyskeskuksista, kuten Guantánamo, ja poikkeuksellisten luovutusten ohjelmasta.

Edustajien mukaan Yhdysvaltojen viranomaiset ovat lennättäneet joissakin jäsenvaltioissa siepatut henkilöt Guantánamoon tai muihin valtioihin sotilas- tai CIA-lennoilla. Nämä ovat usein lentäneet EU:n alueen yli ja joissakin tapauksissa ne ovat myös tehneet välilaskun tiettyihin EU:n jäsenvaltioihin. Kolmansiin maihin vietyjä vankeja on kidutettu paikallisissa vankiloissa.

Joidenkin jäsenvaltioiden viranomaiset ovat päässeet tapaamaan vankeja Guantánamossa tai muissa pidätyskeskuksissa. He ovat myös kuulustelleet näitä laillis-

Lehdistöpalvelut
Mediasuhteiden osasto
Johtaja - päätiedottaja : Jaume DUCH GUILLOT

taen näin tällaisten pidätyskeskusten olemassaolon.

Uusia tietoja useista jäsenmaista

Euroopan parlamentti päätti vuonna 2006 asettaa väliaikaisen valiokunnan käsittelemään Euroopan maiden alueen epäiltyä käyttöä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen. Valiokunta sai työnsä päätökseen helmikuussa 2007, kun parlamentti hyväksyi edustaja Claudio Favan (PES, IT) aiheesta tekemän mietinnön.

Parlamentti toteaa, että tämän mietinnön antamisen jälkeen EU:n jäsenvaltioissa on tapahtunut paljon kehitystä. Viranomaisten päätökset ja lausunnot sekä tiedotusvälineissä olleet tiedot Isossa-Britanniassa, Puolassa, Italiassa ja Espanjassa ovat vahvistaneet, että EU:n jäsenmaat ovat olleet osallisina vankien poikkeuksellisiin luovutuksiin.

Eräät hallitukset ovat soveltaneet valtionsalaisuusvaatimuksia pidätyksiä koskeviin tiedusteluihin. Näin tapahtui Italiassa, jossa perustuslakituomioistuimen odotetaan antavan tuomion valtionsalaisuuteen vetoamisen lainmukaisuudesta.

Isossa-Britanniassa korkein oikeus totesi helmikuussa 2009, ettei se pystynyt määräämään tietojen paljastamista Binyam Mohamedin väitetystä kidutuksesta, koska maan ulkoministeri väitti Yhdysvaltojen uhanneen Isoa-Britanniaa terrorismia koskevien tiedustelutietojen jakamisen estämisellä.

Epäselvyyksiä presidentti Obaman määräyksistä huolimatta

Parlamentti pitää myönteisenä, että presidentti Obama on antanut kolme täytäntöönpanomääräystä, jotka koskevat Guantánamon pidätyskeskuksen sulkemista, sotilaslautakuntien lakkauttamista, kidutuksen lopettamista ja ulkomailla sijaitsevien salaisten vankiloiden sulkemista. Edustajat toteavat, että määräykset ovat iso edistysaskel, mutta eivät kuitenkaan näytä koskevan täysimääräisesti salaisia pidätyksiä ja sieppauksia eivätkä kidutuksen käyttöä.

Parlamentti muistuttaa, että poikkeukselliset luovutukset ja salainen vangitseminen ovat vastoin ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, Euroopan ihmisoikeussopimusta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

Asiakirja: B6-0097/2009
Menettely: päätöslauselma
Keskustelu: 18.2.2009
Äänestys: 19.2.2009

Yhteystiedot :

Sanna KANGASHARJU
Suomenkielinen lehdistöpalvelu
Sähköposti: tiedotus@europarl.europa.eu
BXL: +32 2 28 41498
STR: +33 3 881 73612
PORT: +32 498 983 386

Baptiste CHATAIN
Lehdistöpalvelut
BXL: +32 2 28 40992
STR: +33 3 881 73603
PORT: +32 498 98 35 90
EMAIL: libe-press@europarl.europa.eu